וועגן די אידישע שולן אין פוילן

(צו דער קאמפאניע פאר דער ציש"א)

פון ב. זארעצקי

אין חודש יאנוואר איז קיין אמעריקע אנגעקומען א דעלעגאציע פון דער ציש"א (צענטראלע אידישע שול ארגאניזאציע). די דעלעגאציע באשטייט פון צוויי אנגעזעענע און איבערגעגעבענע שול־טוער — נתן בוקסבוים און יעקב פאט. געקומען איז די דעלעגאציע מיט א צווייענדיקן ציל: צו שאפן מאטעריעלע הילף פאר זייערע שולן און צו באקאנען דער אידישער שער עפנטלעכקייט מיט זייערע אויפטועו אויף דעם געביט פון שול־לעבן. אין א געוויסער צאל שטעט אין אמעריקע און קאנאדע זיינען ארגאניזירט געווארן הילפס קאמיטעטן, וועלכע האבן זיך געשטעלט אט די אויפגאבן — אויפנעמען, ווי געהעריק, די דעלעגאציע און ארויסהעלפן איר אין דער קאמפאניע. אין ווינניפעג וועט דעם 23טן מארט אנקומען נתן בוקסבוים. ער וועט זיין דער גאסט פון דעם היגן ציש"א הילפס־קאמיטעט, און וועט מאכן זיין ערשטן־עפנטלאכן אויפטרט ביי זיין קבלת פנים. ער איז דערערבער זייער ווייכטיק אויפצוקלערן דעם ווייניפעגער עולם וועגן די אידישע שולן אין פוילן.

דער אידישער שול וועזן איז, ניט נאר אין אמעריקע נאר אויך אין פוילן, ווי אין דער גאנצער וועלט בכלל, דאס אינגסטע צווייגיל פון אונזער מאדערנעם וועלטלאכן קולטור מעמד. דאך איז ער שוין אין פוילן אין ליטע, אין רוסלאנד, געווארן א ווייכטיקער געזעלשאפטלאכער כח. אין אמעריקע און קאנאדע איז ער אין דעם פראצעס פון ווערן. דאס זעלבע אויך אין אין אנדערע לענדער. עס מערקט זיך שוין איצט די שטארקע נויטווענדיקייט פון א פארבינדונג צווישן די אידישע שולן אין פארשידענע לענדער. זאל אט דער ווייטיקער שריט וואס פריער געמאכט ווערן.

אין פוילן איז די אידישע שול געווארן אין די מלחמה יאר. י. ל. פרין און יעקב דינעזאן זיינען געווען די גרינדער פון די קינדער־היימען פאר די פארדער־אידישע קינדער. נאך דער מלחמה האבן זיך צו דער ארבעט געגומען פיל פארשיידענע אידישע ארבעטער פארטייען און פאלקס ארגאניזאציעס.

דער וועג פון בייקומען די שווערע מאטעריעלע מניעות און דער ווילן צו שאפען א באדייטענדיקן און פיל־השפעה'דיקן געזעלשאפטלאכן כח האט געפירט צו דעם וואס עס איז ארגאניזירט געווארן די ציש"א ארגאניזאציע. אין איר זיינען גלייך אריין די פאלקסיסטן, דער "בונד" די פועלי־ציון, די "פאראייניקטע" אומפארטייאישע. די ארבעט פאר דער אידישער וועלטלאכער שול איז דאן געווארן אינגעגנסווער און האט באקומען א פיל־ברייטערן פארנעם. היינט צו טאג ציילט די ציש"א 215 אידישע וועלטלאכע שולן און דערציאונגס אנשטאלטן, אין דעם 100 פאלקס־שולן מיט 553 קלאסן, 40 פארשול־אנשטאלטן (קינדער היימען) מיט 50 גרופן, 60 אונט שולן מיט 174 גרופן, 3 גימנאזיעס מיט 24 קלאסן, 1 לערער־סעמינאר מיט 5 קלאסן און איין גרויסע קינדער סאנאטאריע. אין די דאזיקע 215 אנשטאלטן מיט 806 קלאסן וועלן דערן 243,000 קינדער געלערנט און דער־ציהן דורך העכער 800 לערער. אין דער צאל ווערן ניט אריינגערעכנט די העכער 60 שולן, וועלכע האבן זיך געמוזט בשעת פון די לעצטע יארן שליסן, ווייל, אזא איז געווען דער באפעל פון דעם אדער יענעם ארגאן פון דער בילדונגס מאכט. אין צ"ש"א ארכיוון ליגן גאנצע בענדער מאטעריאלן, וועלכע דערציילן וועגן אן אמתן ען מארטירער־וועג פון דער אידישער שול אין פוילן, פאר דעם גערענגל צו קריגן דערלויבנישן צו דערעפענען שולן, פאר די דעכט פון די גימנאזיעס און פונ'ם סעמינאר און פאר גלייכבארעכטיקטן די לערער מיט די לערער פון די מלוכה שולן.

וואס איז דער געזעלשאפטלאכער באדייט פון די אידישע שולן אין פוילן?

געבוירן אין די פינסטערע צייטן פון מלחמה און אקופאציע, אלס א הילפס־ווערק, רעטונגס־ארבעט פאר שוצלאזע אידישע קינדער, איז עס באלד פאראוואנדעלט געווארן אין א מעכטיקן אינסטרומענט פון געזעלשאפטלאך פאליטישן קאמף פאר דעכט און גלייכבארעכטיקונג. אין איר ווערט אויסגעדריקט דער ווילן פון די אידישע מאסן צום פרייען, אומגעשטערטן נאציאנאלן לעבן, און איז א שטיצפונקט אין זייער קאמף קעגן סאציאלער אונטערדריקונג.

די אידישע פאלקס־שול אין פוילן איז ניט קיין צופאב אדער דערגענונג שול, ווי די אידישע שול אין אמעריקע. זי איז א נאנצע פאלקס־שול, אין וועלכער מען לערנט אלע נענגשטענדן, פונקט ווי אין א מלוכה־שול. נאר אין דער אידישער שפראך (חוץ דעם ווערט אין איר געלערענט אין דער נויטיקער מאס די שפראך פון לאנד, פוילישן).

פארנעמענדיק דעם ארט פון דער פוילישער "פאבליק סקול" וואלט די אידישע שול געדארפט גענינסן פון די זעלביקע רעכט און די זעלביקע געלט־קוואלן פון וועלכע ס'גענינסן די פוילישע מלוכה שול. סא'יז אבער ניט אזוי. ניט נאר ווערט זי ניט אויסגעהאלטן דורך דער רעגירונג און קאמונאלע אנשטאלטן, נאר פארקערט, — מען זוכט מיט אלע מיטלען אונטערצוגראבען איר עקזיסטענץ. מען זארגט ניט פאר דעם אז אין פוילן זאלן זיין געגוג שולן פאר קינדער בכלל און פאר אידישע קינדער בפרט. אין די אידישע שול קודם כל א פראטעסט קעגן דעם דאזיקן פאקט און א קאמף פאר'ן רעכט פון אידישן קינד צו לערנען זיך, צו ווערן דערצויגן אין א שול. די פויליש רעאקציע, געמפנדריק קעגן די נאציאנאלע פאדערונגען פון אוקראינער, "ווייס־רוסן" און אנדערע, וויל אויסנוצן די אידישע מאסן אלס פאלאנייזירונגס־ווערקצייג. אין די אידישע שול א קאמף קעגן דערנידערונג די אידישע מאסן און א ווערקצייג פון נאציאנאלער אונטערדריקונגס־פאליטיק, א קאמף קעגן אסיימילאטאריש־ער פאליטיק פון דער פויליש־ער רעאקציע.

די אידישע מאסן אין פוילן ליידן זייער פיל דערפון, וואס זיי טארן זיך ניט באנוצן מיט זייער שפראך אין געריכט, אין אמטן, שטאט־ראטן א. א. וו. די אידישע מאסן ווערן סיסטעמאטיש באזייטיקט פון די ווייטיקסטע קוואלן פון בילדונג, ארבעט און לעבן. אין דער קאמף פאר דער אידישער שול א קאמף פאר דער גלייכבארעכטיקונג פון שפראך, פון בילדונג, פון ארבעט און לעבן.

ווי וועט די אידישע שול אין פוילן אויסהאלטן?

די הויפט־הכנסה פון דער שול איז דער שכר למוד פון די עלטערן, פון מיטגלידס אפצאל פון ציש"א מיטגלידער און פון דער אפפערווייליקייט פון די אידישע מאסען אין פוילן. פריער פלעגט שפילן א באדייטענדיקע ראל אין איר בודזשעט די אמעריקאנער סובסידיעס פון ארבעטער רינג און פון "דזשאינט". איצט איז דאס אבער געפאלן ביז א מינימום און די שולן מיזן כמעט אינגאנצן אויסגעהאלטן ווערן פון דער ארבעטנדיקער אידישער מאסע. דער עול איז אביסל פארקלענערט געווארן דערמיט וואס אין א רייע שטאט־ראטן (אן ערך 60 מאניסטראטן מיט וואהרשע בראש) האט די שול אויסגעקומפט געוויסע סובסידיעס. אבער דאס פארקלענערט ווייניק וואס די שווערע לאסט, וועלכע ליגט אויף די פלייצעס פון די שול טוער און דער ציש"א.

די דעלעגאציע פון דער ציש"א (ביי אונז אין ווינניפעג נתן בוקסבוים) וועט אונז ניט נאר אויפקלערן דעם באדייט פון דער אידישער שול אין פוילן אלס קאמפס מיטל קעגן נאציאנאלער אונטערדריקונג און פאר נאציאנאלער און סאציאלער גלייכבארעכטיקונג. און אזוי ארום פאר אונז אנמערקן דעם וועג וואס די ארבעט פאר אונזער שול דארף אנגעמען, נאר וועט זיך אויך ווענדן נאך מאטעריעלער הילף. פארשטייען מיר די באדייטונג פון דער אידישער שול אין פוילן און פון דער אידישער שול אין אמעריקע און קאנאדע, פוילן מיר די נויטווענדיקייט פאר א פארעינקטן שול־וועזן אין די פארשידענע לענדער און אזוי ארום דערהויבן דעם קולטור מצב פון די אידישע פאלקס־מאסן איבעראל. און פארשטארקן אונזער מאדערנעם נאציאנאלן לעבן, וועלן מיר זיך וואהרעם און נאר הארציק אפרופן אויף דעם רוף פון דער ציש"א.

דעקלאראציע פון ערשטער נאציאנאלער קאנוועניציאן וועגן די צילן און די אויפגאבן פון פאלקס געצייג קאמפיין פאר דעקלאסירטע אידן

די ערשטע נאציאנאלע קאנוועניציאן פון דעם פאלקס געצייג קאמפיין, באשטייט פון פארטרעטער פון די פאראייניקטע אידישע שטאטן און קאנאדע, דערקלערט:

די אידן פון אמעריקע זיינען פאר די לעצטע יארן דער פארמעגלאכסטער טייל צווישן די אידן פון דער וועלט. דאס האט אויף זיי ארויפגעלייגט א גרויסן חוב: צו ווערן דער הילפס צענטער פאר די נויטבארעדטיקסטע אידן פון אנדערע לענדער, און אויף דעם באדן זיינען אין אמעריקע געשאפן געווארן א רייע אידישע הילפס געזעלשאפטן און רעליף פאליסיס. דער פאלקס געצייג קאמפיין האט אויסגעטיילט פאר זיין טעטיקייט א באזונדערן וויכטיקן ווינקל פון קאנסטרוקטיווער הילף.

די אידישע עקאנאמישע לאגע אין מזרח אייראפע איז שוין פריער, פאר דער מלחמה, געווען אן אבנארמאלע. נאך נאך דער וועלט מלחמה איז זי געווארן אונטער דעם שטרייענגן טראפאל. די טיפע ענדערונג פון דער עקאנאמישער סטרוקטור אין די מזרח אייראפיאישע לענדער האט געפירט דערצו, אז א גוואלדיקער פראצענט אידן זיינען געווארן דערקלאסירט און ארויסגעשטויסן פון זייער ווירטשאפטלאכן פראדוקטיוון לעבן. עס איז די וויכטיקסטע אויפגאבע פאר דעם אידישן פאלק איבערצובויען דאס ווירטשאפטלאכע לעבן פון די אידישע מאסן אין מזרח אייראפע, צופאסן דיק אים צו די באדינגונגען פון די פארשיידענע לענדער, אריינצוגיין די דעקלאסירטע אין אן פראדוקטיווער ארבעט.

שאפער און דרינגענער שטייט די דאזיקע אויפגאבע פאר די אידן פון סאוועט רוסלאנד. די גאנצע פאליטישע און ווירטשאפטלאכע סיסטעם איז איצט אויפגעבויט אז די דעקלאסירטע זיינען ארויסגעשטויסן פון די שפעלטעלאך פון לעבן, און פאר די לופט־מענשן שטייט איין ביטערע פראגע: ווערן פראדוקטיוו אדער אונטערגיין. ארום א מיליאן דעקלאסירטע אידן אין רוסלאנד גייען אויס פון הונגער און נויט, שטייען אויפ'ן שוועל פון פלשטענדיקן אנטערגאנג.

א טייל פון זיי ווערן באזעצט אויף ערד אין די קאלאניעס, אן אנדער טייל פארשידענע לענדער. אין די גרויסע מערהייט פון די דעקלאסירטע בלייבן אויפ'ן וואסער: פאר זיי איז פאראן נאר איין אויסוועג: נעמען זיך צו מלאכה אין קאאפעראטיווע פאבריקן, דאס איז אויך נוצלאך פאר דער ווירטשאפט פון רוסלאנד, ווייל די פויערים נויטיקן זיך אין די פראדוקטן פון מלאכה און פון אזא מין פאבריקאציע, וועלכע קאן באפרידיקן די באדערפענישן פון דאָרף.

אבער דערצו איז נויטיק געצייג, מאדערנע מאשינען, נויטיג רויע שטאף, וועלכע מען קען אין רוסלאנד איצט אלע מאל ניט קריגן. באזארגן די דעקלאסירטע אידן מיט געצייג און נויטיקע רויע שטאף, בויען אין די שטעט און שטעטלאך קאאפעראטיוון, וואו די דעקלאסירטע זאלן גענינען ארבעט. די דערפארונג פון דעם יאר האט געוויזן, אז דער וועג איז א ריכטיקער, א צוועקמעסיקער, די פרוכט פון אונזער ארבעט איז שוין קענטיק אין רוסלאנד, וואו הונדערטער פאמיליעס פון אידישע דעקלאסירטע האבן זיך פרואווט מען אריינפירן אין די גרויסע פאבריקן, אבער די גרויסע מערהייט פון די דעקלאסירטע בלייבן אויפ'ן וואסער: פאר זיי איז פאראן נאר איין אויסוועג: נעמען זיך צו מלאכה אין קאאפעראטיווע פאבריקן, דאס איז אויך נוצלאך פאר דער ווירטשאפט פון רוסלאנד, ווייל די פויערים נויטיקן זיך אין די פראדוקטן פון מלאכה און פון אזא מין פאבריקאציע, וועלכע קאן באפרידיקן די באדערפענישן פון דאָרף.

אבער דערצו איז נויטיק געצייג, מאדערנע מאשינען, נויטיג רויע שטאף, וועלכע מען קען אין רוסלאנד איצט אלע מאל ניט קריגן. באזארגן די דעקלאסירטע אידן מיט געצייג און נויטיקע רויע שטאף, בויען אין די שטעט און שטעטלאך קאאפעראטיוון, וואו די דעקלאסירטע זאלן גענינען ארבעט. די דערפארונג פון דעם יאר האט געוויזן, אז דער וועג איז א ריכטיקער, א צוועקמעסיקער, די פרוכט פון אונזער ארבעט איז שוין קענטיק אין רוסלאנד, וואו הונדערטער פאמיליעס פון אידישע דעקלאסירטע האבן זיך

טראנספער

פאר אלע צוועקן

קיין דזשאב איז ניט צו גרויס און ניט צו קליין — מיר מופ אבער אייער פוירניטשור אן טראבל

ערשט קלאסיקע באדינונג גארענטירט איך בעט אלע מיינע פריינט און באקאנטע צו אדרעסירן זייערע

קוילן

דורך מיר. איך וועל עס דעליווערן צו אייך אין צייט צו אייער בעסטער צופרידנהייט

טעלעפאנירט 52 540

S. SIMKINS TRANSFER

456 STELLA AVE. - PHONE 52 540

אויפרוף

צו דער ווייניפעגער אידישער באפעלקערונג

דער ענין פון דערציאונג, וועלכער איז לכל הדעות איינער פון די וויכטיקסטע ענינים פון אונזער לעבן, ווערט, צום באדויערן, ביי אונז פארנאכלעסיקט. די תלמוד תורה פון ווייניפעג וועלכע האט זיך דערוואָרבן א נאמען אלס איינע פון די שענסטע דערציאונגס אינסטיטוציעס אויף דעם אמעריקאנעם קאָנטינענט, ליידט לעצטנס פון א גלייכגילטיקייט צו איר פון ברייטן עולם. א דערציאונגס אינסטיטוציע קאן אָבער ניט זיין איזאָלירט און זי מוז האָבן די אזוי גערופענע געזעלשאפטלאכע השגחה.

ניט זייער אָפט, אָבער, קומט אויס דער תלמוד תורה באָרד אָף דירעקטאָרס ארומצורייידן די ת"ת אנגעלעגנהייטן מיט'ן ברייטן עולם. דער רעזולטאט איז, אז א סך מענשן, וואס זיינען פאראינטערעסירט אין דעם טראדיציאָנעל־פראָגרעסיוון אידישן חנוך, זיינען ניט אינפאָרמירט ווי עס דארף צו זיין וועגן די אינטערעסן פון דער תלמוד תורה.

דארום האט די באָרד באשלאָסן איינצואָרדענען יערלאכע קאָנפערענצן פון פאָרשטייער פון שולן, אָרגאניזאציעס, לאנדסמאנשאפטן און יחידים. דער צוועק פון די קאָנפערענצן איז צו דערנעענטערן דעם ברייטן עולם צו דער תלמוד תורה, און דורך די דעלעגאטן באקאנען די שטאָט מיט אלץ וואס עס ווערט און וואס עס דארף געטאָן ווערן אין און מיט דער תלמוד תורה.

יעדע קערפערשאפט וועמען עס איז וויכטיק די פראגע פון דער דערציאונג פון זיבן הונדערט קינדער, וועט געוויס זיך אָנשליסן אין דער קאָנפערענץ און וועט שיקן פאָרשטייער צו דער ערשטער

קאָנפערענץ

וועלכע וועט אָפגעהאלטן ווערן

זונטאָג, דעם 30טן מארט

2.30 ביי טאָג און מאָנטאג 8.30 אָוונט

אין גרויסן תלמוד תורה זאל

די דירעקטאָרן האָפן אז אלע אָרגאניזאציעס און יחידים וועלן אין טייער חנוך איז טייער וועלן אנטייל נעמען אין דער קאָנפערענץ מיט וואָרט און טאט.

די תלמוד תורה פארוואלטונג

טראגישער זעלבסטמאָרד פון א פוילישן אידן

פון אנטווערפן מעלדעט מען:

דער פויליש־ישער איד ל. שיינפעלד האט געוואוינט ביים פארט ביי ה' ענגעל, האט זיך דער איד געקלאגט פאר זיינע חברים, אז אים איז געווארן מיאוס דאס לעבן און אז ער וויל זיך "אנטאן א מעשה". די חברים האבן געפרואווט צו צעטרייבן זיין שטימונג אבער עס איז געווען אומזיסט. איינמאל, האט שיינפעלד אומבאמערקט פון זיינע חברים, וועגן ער האט געארבעט מיט זיי, געגעבן א לויף צו צו די רעלכן אויף וועלכע עס איז געגאנגען א צוג. איידער זיינע חברים האבען באוויזן עפעס צו טאן איז שוין פון זייער פריינט געבליבן נאר שטיקלאך צעריבן פלייש און ביינער. דער צוג איז אויף אים ארויף מיט דער נאנצער לוי־מעלדער קראפט. אלס סיבה פון שיינפעלדס שרעקלאכן שריט ווערט אנגעגעבען פאלגנדעס:

שיינפעלד האט ניט לאנג פאר זיין טויט זיך געגעסן מיט זיין פרוי, מיט וועלכער ער האט געהאט צוויי קינדער. ער האט דאן חתונה געהאט מיט א צווייטער אין אנטווערפן. זי האט אים אבער פארשאפן פיל צרות, און ער פלעגט יערן טאג האבן פון איר דעם גהינום. אזוי האט עס געדויערט ביז דעם לעצטן טאג.

גלייך נאך דער טראגעדיע איז דאס ערשטע ווייב געקומען צופארן און געטאן אלעס וואס נאר מעגלאך צו ברייננען צו קבורה איר ערשטן מאן. זי האט אפילו באצאלט 3000 פראנק, כדי מען זאל באגראבן איר געוועזענעם מאן אויף דעם בית עולם פאר אנטווערפער רעליגיעזע אידן אין פיטע (האָלאנד).

EDWARDSBURG

CROWN BRAND CORN SYRUP

דער ראזיקער באַרימטער טייבל סירופ איז ריין, באַ'טעמ'ט און געשמאק — חוץ דעם אנטהאלט עס 'דעקסטראס" וואס איז א פארמע פון צוקער וואס ווערט גערן איינגעזאפט אינ'ם בלוט און ס'איז אויך לייכט צו פארדייען. פרובירט עס פאר אלע סארטן דעזערטן.

מאנופעקטשורט ביי

THE CANADA STARCH CO. Limited, MONTREAL

מאנופעקטשורערס אויך פון "מאזאלא", דער אויל וואס איז כשר

רומס געפייפערט — עקסטרא ספעשל אנבאט — רומס געפייפערט

סיילינג, וואלפייפער, באָרדער און ארבעט אריינגערעכנט, פאר

$4.50 און $5.50 א רום

סייז 10 ביי 12 פוס.

קומט און קלייבט אויס אייער פייפער פון א גרויסן אויסוואל פון די לעצטע פעטערנס — ארבעט גאראנטירט.

באמערקט דעם אדרעס

Co-operative Painting & Decorating Co.

865 MAIN STREET — PHONE 52 453

THE WHISKY DE LUXE

McCallum's Perfection BLEND Scots Whisky

For the greater convenience of our patrons, the handy Aluminum "Measuring-Cup" top.

פון גארענטירטן עלטער, ריינקייט און שטארקייט, איז דיס־טיליזירט, געמישט און געבאַטעלט אין סקאטלאנד און ווערט פארקויפט איבער דער גאנצער ציוויליזירטער וועלט.

זינט 1807 האט זיך איר באַרימהייט אלס א בראַנפן פון קוואליטעט און ווערט פארשפרייט און ס'האלט שטענדיק אין איין וואקסן.

אין 26 אונס. און 40 אונס. פלעשלאך

D. & J. McCallum Ltd., Edinburgh (Scotland)

געשטעלט אויף די פיס. איצט דארף מען די זעלביקע ארבעט פארפעסטיקן און פארברייטערן.

דער פאלקס געצייג קאמפיין גיט די דעקלאסירטע אידן ניט קיין צדקה, ער וויל זיי העלפן איבערבויען זייער לעבן אזוי, אז זיי זאלן זיך קענען באגיין אן הילף. דאס ווארט געצייג און דער נאמען פון דער ארגאניזאציע רעדט קלאר וועגן דעם תוך פון זיין אויפגאבע. געצייג, דאס איז א צייכן פון בויען, פון שאפן. דער פאלקס געצייג קאמפיין פארנעמט זיך ניט מיט קיין שום פאליטיק. ער איז לחלוטין ניט אויסן אויף וועלכן עס איז אופן זיך אריינצומישן אין די איינוועניקסטע ענינים פון סאוועט רוסלאנד. ער טוט זיין ארבעט דורך דעם "אָרט", דורך דער געזעלשאפטלאכער ארגאניזאציע וואס פירט איר טעטיקייט אין רוסלאנד אויפ'ן גרונד פון אפיציעלע אפמאכן מיט דער סאוועט רעגירונג.

דער פאלקס געצייג קאמפיין איז דורכאויס אן אומפארטייאישע ארגאניזאציע, ער אפעלירט צו אלעמען, אן אונטערשייד פון פאליטישע ריכטונגען אדער שאטירונגען. אלע ווערן ערופן אין אונזער ארגאניזאציע אויף לייכטע רעכט, גלייכע טערן, גלייכע העלפער און גלייכע דערזאגער. דער געצייג קאמפיין איז אן ארגאניזאציע אין פאלק־מאסן.

געזונט פאנגט זיך אָן אין מויל

פון באָראָרא ב. בריקס

צו האלטן ריין דאס מויל איז מער ווי אכטונג צו געבן אויף די ציינער. עס איז באשטעטיקט געווארן אז א פארויבטיקע דיעטע איז ניט בלויז וויכטיק, נאר עס איז א פאזיטיווע נויטווענדיקייט פאר א געזונטן מויל.

כדי צו פארהיטן דאס מויל פון די קאלטע געוואָרענע גומענס און אָפנשווארצע ציינער, ווערט פארגעשלאָגן צו עסן פרישע פרוכטן און גרינצייג וואס שטעלן צו וויטאמינען וואס דערלאָזן ניט צו דעם דאזיקן צושטאנד. און זיי זיינען זייער ווערטפול פאר דער היגיענע פון דאס מויל.

כדי צו האבן א געזונטן קערפער און ביינער, פונקט אזוי ווי געזונטע גומענס און ציינער איז וויכטיק צו עסן די שפייזען וואס אנטהאלטן קאלקוים און פאס־פאר. עס איז וויכטיק צו עסן געלכלאך פון אייער, פוטער, גרינצייג און טרינקען מילך. דאס זיינען אלע גוטע שפייזן וואס אנטהאלטן די נויטיקע עלעמענטן וואס בויען אויף א געזונטן קערפער.

א דאקטאר וועלכער האט געמאכט א ספעציעלע אונטערזוכונג פון קראנקע מיילער רעקאמענדירט ניט בלויז אלס א היילמיטל נאר אויך אלס א מיטל אויסצומיידן שלעכטע גומענס און ציינער, מאראנצן זאפט, מילך האלב קעפל לעטום, צוויי אייער גאנצע סירעלס, אין פרישע גרינצייג ווען עס איז נאר מעגלאך.

מיר גיבן דא די מעניו וואס איז זייער גוט פאר אייער געזונט:

בעגעפעסט: איין גלאז מאראנצן זאפט (מיט זאפט פון א האלבער לימענע). איין קאפ קארן פלעקס (מיט א דריטל קאפ קרים). איין איי (אויף גרייהעם טאוסט) און קאפע פריי פון קאפעאין.

לאנטשעאן: קעז, א האלבע קעפל לעטום, צוויי "ברען מאפינס", פרישע דרעסינג, פוטער און געבאקטע עפל מיט קרים.

דינער: מאראנצן־זאפט, (מיט זאפט פון א האלבער לימענע) א גוט שטיקל פלייש, ספינאטש, קארטאפל, טאמייטאס סאלאד, געבאקטע קאסטארד.

דער דאָזיקער סוט וועט זיך טראגן ליינגער

איצט, ווען

דזשיימס דאַי וואָרקס לימיטעד

האט אים אויסגערייניקט און אויסגעפרעסט

אפט קוקט אויס א סוט ווי ער וואלט געווען אינגאנצן אפגעטראגן, אין דער צייט ווען וואס ער דארף האבן איז צו מאכן אים אויסזעען ווי ניי.

לאזט אונז אייך ווייזן ווי אזוי די ארבעט ווערט געטאן דורך דעם נייעם פראצעס

אין פארלויף פון קומענדיקער וואך וועלן מיר אייך געבן ווי א סואוועניר פון אונזער דערעפענונג, א פרייען פרעזענט.

מיר וועלן פאר אייך אויסרייניקן פריי: א סקארף פאר יעדער פרוי און א טאי פאר יעדן מאן

מיט יעדן אדרעס פאר קלייניגג און פרעסינג.

מיר קאָנען רייניקן קליידער, קורטענס און קארפעטס

דורך די בעסטע מעטאדן אין שטאט

געדיינקט — אלע אייערע זאכן וואס איר גיט אונז צו ריינקן, זיינען

פארזיכערט קעגן פייער און גנבה

טעלעפאנירט אונז און אונזער דרייווער וועט צו אייך קומען.

JAMES DYE WORKS LTD.

PHONES: 37 176, 3 LINES — 201 117, 2 LINES

72 MARION ST., NORWOOD

SHERBROOKE AND WOLSELEY

כשר לפסח

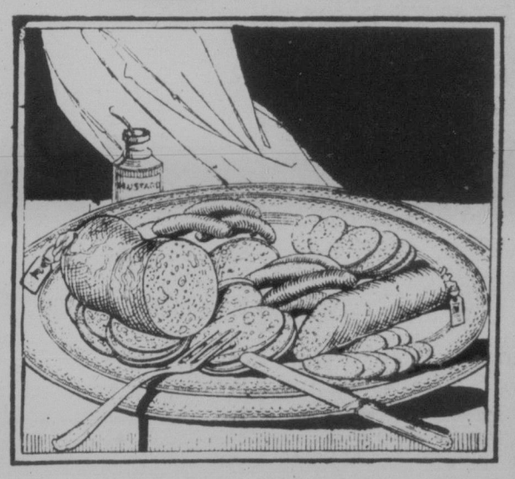

איר קאָנט איצט אָרדערן אלערליי וואורשטן און גערויכערטע פליישן, פאסטראמאס און ווינערס

כשר לפסח

בהשגחת הרב כהנאוויטש

אלע אונזערע פראדוקטן זיינען געמאכט געווארן אונטער דעם שטרייענגן אויפזיכט פון אונזער ווירדיקן רבי י. י. כהנאוויטש און אונזער שטענדיקן משגיח, רב אהרן וואלף הענדין

די אלע אייכנדערמאנטע פאקטן גאראנטירן אייך פאר די

פסח'דיקע כשר'ע ארטיקלען

ALL MEATS GOVT. INSPECTED No.-37 UNDER DOM. GOVT. INSPECTION

ווען איר קויפט איין אייערע דעליקאטעסן אין סטאר, פרעגט פאר אונזערע פראדוקטן און זעט אז זיי זאלן האבן אונזער לייבל מיט דעם נאווערנמענט סטעמפ נומ. 37.

אויף יעדן טעג פון די שיקאגא כשר וואורשט דעליקאטעסן געפינט זיך די איינגהעמדיקע אונטערשריפט פון רבי י. י. כהנאוויטש און דעם משגיח רב אהרן וואלף הענדין.

איר קאָנט ביי אונז אויך קריגן פסח'דיקע שמאלץ

אלע כשר לפסח פראדוקטן קאן מען אויך קריגן אין קאלגארי אין שיקאגא דעליקאטעסן סטאר, 700 סענעטר סטריט.

CHICAGO KOSHER SAUSAGE MANUFACTURING CO. LTD.

358 FLORA AVE. — PHONE 54 015